

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

ПРОЛІТАРСЬКА ПАРТІЯ УКРАЇНИ
ПРОЛІТАРСЬКА ПАРТІЯ АМЕРИКИ
ПРОЛІТАРСЬКА ПАРТІЯ КАНАДИ

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library
City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VI.

4. 96.

СВІДОРА, 30. СЕРПНЯ 1924.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, AUGUST 30th, 1924.

No. 96.

VOL. VI.

Підчас дебати над законопроектами Доса в німецькій парламенті прийшло до бійки між послами

В ЧАС ЗАГАЛЬНОЇ БІЙКИ, ЯКА ТРЕВАЛА КІЛЬКА ХВИЛИН, ОДНОГО ПОСЛА ОКРОВАВЛЕНО.

Президент парламенту закликав поліцію, щоби викликала трох комуністичних послів, а сам закрити сесію.

БЕРЛІН, 28. серпня. — Підчас дебати в парламенті над законопроектами, які потрібно ухвалити, щоби можна було ввести в життя план Доса, прийшло до бійки, підчас котрої одного посла виведено з парламентної сали закривавлено.

Буча розпочалася з того, що комуністичні послы стали домагатися, щоби їх прогнали і ув'язнені товариші мали право голосувати над т. зв. законопроектами Доса.

Загальна бійка між комуністами і демократами тривала через кілька хвилин.

Президент парламенту пробував привертнути порядок, однак бачучи безуспішність своїх заходів, суспендував сесію і виїшов з сали.

Президент покликвав також поліцію, яка вивела з парламенту трох комуністичних послів.

Публіка на галеріях не прилучувалася до бучі на сали і кричала до послів: "Встидайтеся!"

В НІМЕЧЧИНІ ВІДПРАВЛЕНО ВІД РОБОТИ 400,000 ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ.

Відправлені урядники не зможуть знайти праці, так як в більшості індустрій панує застій.

БЕРЛІН, 29. серпня. — Протягом року останніх місяців в Німецькій увільнено зі служби 400,000 зі всіх 1,600,000 державних службовців. Відправлення робітників заряджено на підставі закону про загальне зменшення урядників, щоби допомогти зрівноваженню державного бюджету.

Обчислюють, що через відправлення службовців правительству заощадить 430,000 золотих марок.

Загальне положення на ринку праці тепер лихе з огляду на економічний застій в більшості індустрій і тут не думають, що многі з відправлених робітників відстануть роботу де ніді.

КЕНІГСБЕРГ, Німецьчина, 29. серпня. — Подорожування в Німецькій аеропляном коштує майже так само, як їзда залізницею, в другій класі.

МАЙНЕРСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ВЕЛ. БРИТАНІЇ ПРОТИ РЕПАРАЦІЙНОГО ПЛАНУ ДОСА.

Екзекутива федерації пропонує прем'єрові МекДоналдові свої домагання відносно плану.

ЛОНДОН, 28. серпня. — Прем'єр МекДоналд згодився прийняти екзекутиву Майнерської Федерації Великої Британії і вислухати її погляд на можливий вплив проекту Доса і репараційних планів на британську гірничу індустрію.

Майнери на своїй мітингу в Год, в пятницю, мають основне розібрати подороження, яким є загрожена гірничу індустрію. Секретар майнерської федерації Кук видав вчора заяву, в якій сказав, що екзекутива федерації хоче докладно знати всі закарлючки плану Доса.

МІЖНАРОДНЯ КОМУНІСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ БОРОТБИ З ПЛАНОМ ДОСА.

ПАРИЖ, 27. серпня. — Завтра розпочнеться в Парижі міжнародна комуністична конференція, яка буде радити над способами, як не допустити до виконання репараційного плану Доса.

На конференції будуть заступлені комуністичні партії Злучених Держав, Великої Британії, Німецьчини, Чехословаччини, Франції і Канади. Представники американських, мексиканських, французьких, російських, німецьких і британських трейд-юнів (професійних союзів) будуть також присутні.

Міжнародний комітет майнерів, говорив Кук, одногласно рішив звернутися до своїх правительств і зажадати від них, щоби Німецьчина не виплачувала більше репарацій вуглям.

Екзекутива британської майнерської федерації вважає, що операція плану Доса буде дуже шкідливою для гірничої індустрії у Великій Британії і дитке майнерів безпосередно.

Тому то екзекутива хоче обговорити з прем'єром цілу справу репарацій і плану Доса.

АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ

Телеграма з Берліна доносить, що польські власті на Горнішнім Шлеску арештували в осередку шлеских вуглевих теренів, Катовицях, поперх 150 комуністів. Серед арештованих є члени управи шлеської комуністичної партії.

Велика Британія і Злучені Держави висилають до Китаю воєнні кораблі

ШАНГАЙ, Китай, 29. серпня. — Американські і британські воєнні кораблі відплили вчора поспішно з Чэфун до Шангаю для охорони чужинських осель на випадок китайської цивільної війни.

На всій території, де сподіються боротьби, заведено вступу цензуру.

ВАШІНГТОН, 28. серпня. — Департамент маринарки робить приготування для концентрації воєнної флотили на Далекім Сході для охорони американських інтересів в Китаю підчас горожанської війни, яка вибухла в околиці Шангаю.

ПЕКІН, Китай, 29. серпня. — Дипломатичний корпус, через британського міністра сер

Роналда МекЛіа, вислав вчора до китайського міністерства закордонних справ ноту, в якій заявляє, що китайське правительство буде уважатися відповідальним за всяку шкоду, нанесену чужинцям або їх майні внаслідок загрожуємого конфлікту в околиці Шангаю.

ЛОНДОН, 28. серпня. — Депеша з Шангаю до "Сентрал Нюс" подає, що 15 миль від Шангаю, близько Гунаг Ду, стали проти себе дві противні китайські армії. Іх ділить лише залізниця.

ПЕКІН, Китай, 28. серпня. — Наспівші тут відомости кажуть, що в околиці між провінціями Кіанг Су і Че Кіанг, на південні від ріки Янцге, вибухла завзята боротьба.

В ОКОЛИЦІ ШАНГАЮ СТОЯТЬ ГОТОВІ ДО БОРОТБИ ДВІ ВЕЛИКІ АРМІЇ.

В Шангаю проголошено воєнний стан, щоби не допустити до боротьби між Китаїцями і чужинцями.

ШАНГАЙ, Китай, 29. серпня. — Від п'ятого тижнів в околиці Шангаю йдуть горячкова приготування до майбутньої горожанської війни — копаються траншеї і роздається зброю.

Вчора проголошено тут воєнний стан, щоби не допустити Китаїців або чужинців до вступлення або поглинання чужинських осель. Всіх жінок забрано з терену боротьби.

Кажуть, що на території довкола Шангаю, обіймаючій около 200 квадратних миль, нагромаджено 80,000 жовнів, які чекають приказів від своїх генералів, щоби розпочати воєнні кроки.

Противні собі армії числять по 40,000 людей кожна і є віддалені від себе яких 12 миль. Від осель чужинців води нахочається около 30 миль.

Останні звідомлення кажуть, що дійсної стрілянини між обом сторонами єще не було.

КИТАЙ ХОЧЕ ПОЗБУТИСЯ РОСІЙСЬКИХ БІЛОГВАРДІЙЦІВ ЗІ СВОЇЇ ТЕРИТОРІЇ.

ПЕКІН, Китай, 25. серпня. — В Китаю розвивається рух, де візом котрого є: "Вивалити Росію назад в Росію!"

Мова йде, очевидно, не про горожан Радянських Республік, котрі знаходяться тут по ділам, а про сотки тисяч білогвардійців, з котрими китайське правительтво не знає що робити і просить радянську владу, дати їм амністію і випустити їх до С.Р.С.Р.

Манджурія особливо завалена цими непростими госями, котрих там не менше 200,000.

Вони по більшій часті люди, що не мають ремесла, не знають мов і, після заяви китайських властей, не склонні замінитися ніякою фізичною працею, навіть тоді, коли мають до цього спромогу.

В многих випадках вони разом з китайськими жebraками просять милостини на вулицях Харбіна і Дайрену.

Тут вважають, що радянське правительтво, хоч і не має ніяких почувань до ворогів робітників і селян С.Р.С.Р., то проте згодиться сповнитти просьбу Китаю і видасть транспортні средства для перевезу в С.Р.С.Р. для тих з них, котрі внесуть спеціальні просьби.

Тут вважають, що радянське правительтво, хоч і не має ніяких почувань до ворогів робітників і селян С.Р.С.Р., то проте згодиться сповнитти просьбу Китаю і видасть транспортні средства для перевезу в С.Р.С.Р. для тих з них, котрі внесуть спеціальні просьби.

ПЕРША ВИСТАВА РЕВОЛЮЦІЙНИХ ГРОШЕЙ.

В Києві відкрито першу виставу радянських паперових грошей, котрі видано в С.Р.С.Р. за перших шість літ від часу революції. Виставлено понад 3,000 ріжних банкнотів. На виставі улажено також бюро для виміни старих грошей за нові. Комітет на бажання до

ставляє комплетні збірник паперових грошей для музеїв, клубів, шкіл і збирачів.

АТЕНИ, Греція, 29. серпня. — Більшість складів амуніції в морськмі арсеналі експлюдували вчора рано. Підчас експлозії убито і ранено багато людей.

РОБІТНИЧА ПАРТІЯ АМЕРИКИ ЗДОБУЛА В ЦІМ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

Секретар Екзекутивного Комітету партії Рутенберг каже, що Р.П.А. чисить тепер 27,500 членів.

ШАКАГО, 28. серпня. — Чарлс Е. Рутенберг, секретар Екзекутивного Комітету Робітничої Партії Америки, по мистив в нинішнім виданню "Дейл Воркер" статтю, в котрій каже, що за перших шість місяців 1924 р. до Р.П.А. вступило 5,000 нових членів.

За перших шість місяців 1923 р. до Р.П.А. вступило було лише 2,892 членів.

Рутенберг обчисляє, що Робітничу Партію Америки має тепер 27,500 членів.

БЕЗРОБІТТЯ У ВЕЛ. БРИТАНІЇ ЗРОСТАЄ.

ЛОНДОН, 29. серпня. — В минулих шістьох тижнях безробіття у Великій Британії ставало шораз гірше і минулого тижня число людей без праці збільшилося з 30,000 понад число з передминулого тижня. Всіх безробітних числять на 1,123,000.

ВЕЛИКА БУРЯ НА АТЛАНТИСЬКИМ ОКЕАНІ.

НЬО ЙОРК, 28. серпня. — На Атлантиськмі океані шалала в перших днях цього тижня страшна буря. Великий вітер, від 100 до 120 миль на годину, гнав з полудня на північ.

Буря захопила також ряд інших кораблів. На однім данський пасажирський корабель "Арабік", який плав з Галіфаксу до Нью Йорку. Було це у вівторок по полудні.

Кораблем кидало як тріскою і коли він прибув в середу до Нью Йорку, на нім було ранених 52 людей, з котрих 7 забрано до шпиталю. Вода позривала з корабля ратункові човни.

Буря захопила також ряд інших кораблів. На однім данський пасажирський корабель "Арабік", який плав з Галіфаксу до Нью Йорку. Було це у вівторок по полудні.

Кораблем кидало як тріскою і коли він прибув в середу до Нью Йорку 8 ранених людей.

3 ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК.

КИЇВ, 4. серпня. — Українська Академія Наук поширює свою працю над студіями історії і культури України.

Під керівництвом професора Грушевського працює спеціальна комісія, розслідуючи історичні і культурні пам'ятники й місцевости України.

Вже пригтовляється до друку великий збірник праць цієї комісії.

Також пригтовляється до друку збірник великої наукової праці соціально-економічної історії степової України 18—19 віків. Відновлюється видавництво наукового Тримісячника українознавства під назвою "Україна".

Українська Академія Наук в слідуючій тижні видає російсько-український словар, в розмірі 100 аркушів друку, приспособлений до ріжних галузей знання.

Видання словаря прискорено з огляду на його потребу якраз в теперішній часі, коли у всіх радянських і загальних установах впроваджується діловодство в українській мові. Виданнями словаря керують академіки Кримський і Єфремов.

Українська Академія Наук в слідуючій тижні видає російсько-український словар, в розмірі 100 аркушів друку, приспособлений до ріжних галузей знання.

Видання словаря прискорено з огляду на його потребу якраз в теперішній часі, коли у всіх радянських і загальних установах впроваджується діловодство в українській мові. Виданнями словаря керують академіки Кримський і Єфремов.

ЗАКІНЧЕННЯ КРАКІВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

Польський прокуратор Союзанський, який був обвинуваченем в краківській процесі проти учасників кровавих подій в Кракові в листопаді 1923 р., зівстав усунений зі свого становища.

В польськмі соїмі були піднесені проти него закиди, що він впливав на присяжних судів, аби вони узнали обвинувачених винними. Ці закиди піднесли польські соціалістичні послы Станьчик і Клемєнєвич.

Коли прокуратор бачив, що його обвинувачення проваждуться, він намовляв одного присяжного суддю, щоби "захорів", а тоді лава присяжних буде розв'язана і прокуратор вже постаріється, що нові судді будуть свої люди.

На лаві обжалованих засідало 58 осіб і всіх їх увільнено від закидів прокуратора.

ГРЕЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ САТИСФАКЦІЇ ВІД БОЛГАРІЇ.

АТЕНИ, Греція, 28. серпня. — Грецьке правительтво вислало до Софії ноту, в якій домагається від болгарського правительтва сатисфакції за убиття грецького пограничного вартового підчас боротьби на границі.

Греція каже, що болгарське військмо перейшло границу і зробило наїзд на грецьку територію. Болгарія каже знова, що клопін почався іза бійки комітаджів, над якими правительство має мало контролю.

Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n.
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видає Стіваришнина "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФСОЮЗНИХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІВ.

Недавню відбувся у Відні конгрес так званого Амстердамського Інтернаціоналу, що гуртує докврти себе реакційні професійні союзи, тобто трейд-юнії, а невдовзі по цим відбувся в Москві конгрес Червоного Інтернаціоналу Професіональних Союзів.

На конгресі Амстердамського Інтернаціоналу виявилось, що й в його реакційних професіональних союзах зростає невдоволення з реакційної політики його соціал-зрадницьких провідників, що членство тих союзів починає обурюватися лакейським услуговуванням буржуазії та домагатися оборони робітничих інтересів, а для успіху в боротьбі з міжнародним капіталом також і об'єднання професійних організацій цілого світу у єдиний фронт. Ці домагання обстоювало ліве крило Професійних Амстердамського Інтернаціоналу, в якому визначилися англійські так звані радикали.

На третьому всесвітньому конгресі Червоного Інтернаціоналу Професіональних Союзів в Москві питання про об'єднання Амстердамського Інтернаціоналу зібралося на спільному конгресі, на якому малося-б доконати об'єднання, створення єдиного фронту для всього трейд-юніїного руху.

Не ради самої гармонії, товариського співжиття професіональних союзів обох Інтернаціоналів потрібний цей єдиний фронт, а для спільної акції, для спільної безпощадної боротьби проти міжнародного капіталу його треба встановити. І не буде він єдиним фронтом, коли-б доведено тільки до подання верхів, провідників обох Інтернаціоналів, а тільки тоді, коли будуть об'єднані й організовані в них робітничі маси для спільної акції. Тільки цього бажає і тільки на тих умовах об'єднання вимагає Червоний Інтернаціонал Професіоналів.

Пора і умовини для створення такого єдиного фронту зараз дуже відповіли. Прийняття заінтересованими урядовими репарційними плану міжнародних банкірів загрожує серйозними наслідками не тільки працюючим масам Німеччини, але й Великій Британії, Франції і інших країн. Коли заляд заспокоєння жадами цих міжнародних кровопивців німецькі робітники будуть змушені працювати в рабських умовах по десять-дванадцять годин денно, замість восьми, і то за платню китайських кулі, то вслід за ними капіталісти змагатимуть до того, щоб продовжити час праці і завести такі-ж самі умовини праці для робітників інших країн. На це вони мають свої випробовані способи. Банкіри відтягнуть кредити де треба, притиснуть за довги, принижуть цим способом індустрію і голодом пробуватимуть покори робітників.

Конкуренція теж відіграє свою роль. В Великій Британії вже думають над тим, як то відібється німецька конкуренція на сталеву промисловість в Великій Британії. А британські майнері розуміють небезпеку, що виникає з плану Доса, після якого Німеччина має платити відшкодування між іншим і вугільм. Вони налягають на урядові способи МекДоналда, щоб воно винесли значнішого плану. Вони знають, що дешева промисловість в Німеччині відібється на їхній заробітній платні і умовах праці.

Питання безробіття не тільки ніде, в жадній капіталістичній країні не розв'язане, але скрізь стає шораз більше дошкульним. В Великій Британії, Злуч. Державах, Канаді, не говорячи вже про Німеччину, воно росте знову до дуже поважних розмірів. В Бел. Британії після урядових обчислень нараховується 1,123,000 безробітних і тільки за останній тиждень це число зросло на 30,000. В Німеччині за останні пару місяців віддадено від роботи самих державних службовців 400,000, щоб ніби то допомогти збалансувати бюджет. В Злуч. Державах безробіття росте з кожним днем і невдовзі безробітних будуть знову числяти на мільони. В Канаді і інших британських домініях положення теж з кожним днем погіршується.

Загально світова ситуація теж добра не вище. Капіталістичні країни зб'ються на перегони і пригортаються до нової війни за інтереси своїх імперіалістичних гуртків. Репарційний план, що його зараз стараються ввести в життя, замість замирения, криє в собі нові, ще більше загрозливі причини нової війни.

Все це заставляє організованих в трейд-юнії робітників думати над зарадчими способами. Вони приходять до розуміння, що без тісного міжнародного об'єднання годі буде щось зробити. Об'єднання потрібне робітничим масам, хоч воно невідгидне, а то і у бичеве соціал-зрадницьким прислужникам буржуазії з П. і Амстердамського Інтернаціоналів. Під напором рядового членства всіх професіональних союзів вони ранше чи пізніше будуть змушені або на нього згодитися, або забратися геть зміж організованих робітників.

Єдиний фронт організованих робітників мусить бути встановлений хоч би і понад голови реакційних робітничих лідерів.

ПЕРЕСТОРОГА МАЙНЕРАМ 26. ДІСТРІКТУ.

Від якогось часу крутиться в 26. майнерському дістрікті, в Новій Скошії, представник Одної Великої Юнії, висланий з Вінніпегу, та використовую недоволення організованих майнерів з реакційних урядників в головному заряді майнерської юнії в Злуч. Державах на те, щоб відорвати недоволення від американської майнерської юнії — "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" — а втягнути їх до Одної Великої Юнії.

Тому, що всякий сецесійний рух в трейд-юніях виходить еквраз на користь реакційних трейд-юніїних провідників, бо відмагає з трейд-юнії революційний і прогресивний елемент, і робиває та ослабляє силу організованих робітників, Червоний Інтернаціонал Професіоналів зазивав організованих майнерів 26. дістрікту не допустити до сецесії, але остати в нутрі "Ю. М. В. оф А." та вести боротьбу за повалення реакційного провуду.

Поки повернемо до цієї справи в слідуючому числі нашого часопису, перестерігаємо товаришів майнерів в 26. дістрікті перед шкідливим кроком до якого намовляє їх О.В.Ю.

ЛЮБКА ДЕМОКРАТІ І ТІ ВЧЕНІХ.

Американські буржуазні газети більше пишуть про суд над кваліфікованими студентами й одночасно кваліфікованими бандітами, синками шікаговських мільонерів, як про президентські вибори. Суд цей тягнеться, ається, цілий місяць. Гроші родичів бандітів стягнули до Шікаго найбільших докторів-психіатрів, найвизначніших адвокатів. За їх гроші велика буржуазна преса підготувала "публічну опінію" до думки, що цих бандітів не можна за суджувати на смерть, бо від цього потерпіть вся американська, а навіть світова цивілізація.

В чім же діло? Чому так много крику? Хіба-ж це одинокий випадок, хоч і страшно горду в Злучених Державах?

Річ, бачите, в тім, що ці мільонерські вчені синки убили сина такого сьмого мільонера. Убили-б вони сина, якогось азіатця-арібінка, волос ім з голови не спаив-б, ніхто того у бійства при таких обставинах і не викрикнув. А хоч би і викрикнув — то-що? Велика Геретовна газета "Гералд Екзамайнер" отверто пише, що "при інакшніх обставинах убийник були-б помилували без жадного вагання". А тут якраз попала "кося на камінь" і заклекотало все капіталістичне болото.

Кларенс Даров, відомий нікагоєвський адвокат по кримінальним справам, закінчив вже свою останню оборону промовою. Промова ця — вярцьє буржуазної демагогії і свлятизови. Даров і все прихильна (за гроші) убийник преса обвинувачують в убійстві школи, книжки, хоробу, ціле виховання, тільки не самих убийників.

Засудити і покарати смертю цих убийників, каже адвокат Даров, це значить "потопити бійшиї злочин, чим вони поповнили".

На допомогу Дарова став відомий в Злучених Державах журналіст, який пише в Геретовній газеті, Артур Брісебей. А все, що він пише, друкується одночасно в десятках Геретовних деніків, що виходять в різних містах цілих Злучених Держав.

Цей журналіст, вхопившись за слова адвоката, що покарати смертю бандітів-мільонерів буде більшим злочинем, чим вони поповнили, пише:

"І це є правда. Коли червоний Індіанин катує білого чоловіка протягом двайцять чотирьох годин, то це не значить, що білий чоловік може катувати Індіанця протягом двайцять чотирьох хвилин. Чим більша інтелегентність і свідомість відвічальности, тим більший злочин".

Або іншими словами: чим більш освічена і образована людина, тим більше відповідає вона за свої вчинки.

Мусій.

З ГАЛИЦЬКОЇ НЕВОЛИ.

(Від кореспондента "У. Р. В." з Галичини.)

Немає радості в нашому галицькому пеклі. Немає ніяких потішних вісток, а як і є деякі, то глибоко вони у підземеллю і мережані болем та великим напруженням сил. Одно тільки, з чого прилюдно можемо радіти і чим можемо гордитися, це — віра й надія в перемогу працюючих, помімо страшних мук, помімо холодних тюрм і знущань.

Після п'ятимісячної тюрми, вкінці вийшли на волю провідники української — лівої соціал-демократії. Але сама партія заборонена, партійні локалі, редакції і секретариат й досі опечатані. Все знищене, вярцьє розбите, розбите. За це втягають свої голови відомі петлюрівські "соціалісти", колишні нещасні міністри, ті самі, що в 1920 році підписали ганебний договір з польською Польщею. Головні з них це Мазепа і Безпалко. Вони на спілку з польською поліцією і польським урядом роблять заходи коло створення львівської Української Соціал-демократичної Партії, щоби цим способом поборувати дійсний соціалістичний і ко-

варишки не падають духом і підла-продажна робота рідних зрадників тільки додає сили. Бо працюючі маси духом і ділами з тими, які гинуть роками по польських тюрмах і смідо йдуть рівною дорогою до визволення працюючих і до їх перемоги. Ніхто вже не спровокує наших робітників й селян, бо вони добре лізнали вже де правда, а де брехня. Мазепи, Безпалки, Старосольські й Ганкевичі можуть далі вести брудну роботу ради юродного гроша, але хай там-лять, що ніка провокація в тюрма не в силі вбити революційного духа працюючих мас. Ми віримо, що зустрінемося ще з ними і заговоримо тоді мовою гордої перемоги працюючих. А покищо — до праці!

О. Нанацін.
 Галичина, 12. серпня 1924.

НОВИЙ УРЯД В ЮГОСЛАВІ.

(З розмови з хорватським селянським провідником С. Радічем.)

Утворення кабінету Давидовича, — каже Радіч, — це перша серйозна спроба втихнути народи Югославії. Між ріжними партіями югославських скупщини, представники яких тепер входять у кабінет Давидовича, на протязі останнього року правдалились переговори про складення спільного ділового програму, на основі якого можна було-б утворити уряд. Переговори закінчилися такою угодою: 1) скинення уряду Пашіча за насильства в Хорватії та Словенії, а також за ту систему хабарництва, яка панувала в Югославії при Пашічєві; 2) забезпечення 30. тисяч інвалідів великої війни, що залишилися без жалючих засобів до існування; 3) забезпечення нижчих службовців; 4) відкриття аграрного кредиту бідняцькому та незалежного селянству; 5) введення деяких реформ у галузі соціального законодавства. Одним з основних пунктів програму є також проголошення вільних виборів у скупщині на принципі повної згоди народів Югославії, а після виборів — перегляд конституції. Вимога, яку було поставлено партії Радіча, щоб вона відмовилась від республіканських принципів, зустріла категоричне відмовлення й іншими партіями прийшлося помиритися з цим.

Моя підстава до Москви отстільки, підсилює хорватське селянське респ. партію, що на виборах ми могли-б дістати більшість голосів. Між тим бльок, яким керує Давидович, боявся виборів, які Пашіч провадив — "по македонському", себ то, з кулеметами, арештамі й т. п. У той час відстрочення скупщини скупщини урядом Пашіча вважалось-б за перехід до фашизму. Про це говорив сам Давидович під час його останньої подорожі по Хорватії. Тільки тоді партії бльоку стали згоджуватися на утворення в Югославії республіки. Бльок мав у скупщині з 313 мандатів 180, у той час, як радикальна партія Пашіча мала 105, а разом з фашистами 119 (530 тисяч голосів).

Чи увійдуть представники хорватської селянської республіканської партії в кабінет Давидовича?

Коли широкий бльок, відповідає С. Радіч, жадає від нас негайного входження в склад кабінету, то ми надішемо туди своїх представників, але візьмемо деякі соціально-економічні портфелі, як наприклад, міністерства аграрних реформ, міністерства земельних справ та інших. Коли-ж наше входження не буде обов'язковим, наш обов'язок буде поглядати в досіці в кабінет Давидовича наших спеціалістів Хорватів, навіть і тих, що не належать до хорватської селянської республіканської партії. В цьому випадку ми можемо пропонувати кандидатів на всяке місце.

Переходячи до характеристик нового кабінету, С. Радіч зазначає, що лідери сербської демократичної партії Давидовича чесні, незалежні й освічені люди. Один час вони підтримували Пашіча, але переконалися, що насильством та репресіями нічого досягти не можна, та що своєю політикою Пашіч викликає народи Югославії на повстання. Неодкідно відзначити також, що члени уряду Давидовича щирі друзі С.Р.С.Р. Цей уряд не був сформований, — додає С. Радіч, — коли-б не з'явилося 18. липня повідомлення про входження хорватської селянської республіканської партії в Селянський Інтернаціонал.

Як відібється утворення кабінету Давидовича на стані на Балканах?

Одною з найголовніших причин падіння кабінету Пашіча був тісний зв'язок його з урядом Цанкова в Болгарії й ще більш тісний зв'язок з урядом Братіну в Бухаресті. Безумовно, що тепер становище урядів Болгарії та Румунії неспівне. У цих країнах також заохотять звільнитися від урядів, що провадять політику пригноблення робітників і селян та національній меншостей.

У зовнішній політиці формально, як завжди це буває, новий уряд буде провадити попередню політику, але по суті Давидович буде мати розв'язані руки. Крім того основною зовнішньої політики зараз є такі пункти: визнання С.Р.С.Р. ніяких таємниць, особливо військових угод і конвенцій, повна незалежність Югославії від великих імперіалістичних держав, та інші.

Наприкінці С. Радіч зазначає, що утворення нового кабінету в Югославії — це початок не тільки парламентського режіму, але й режіму селянської демократії, від якої одні крок до робітничо-селянського парламенту. С. Радіч каже, що таке становище на Балканах т. Ленін передбачав ще в 1913 році. Тов. Ленін тоді казав, що недалеко той час, коли в Югославії будуть утворені сильні селянські партії, які зможуть взяти в свої руки поперше — парламент, по друге — уряд, по третє — армію. І тоді вже не потрібно буде революції. Це можливо в тих країнах, — казав т. Ленін, — де селянство не пасивне, де воно має революційну тенденцію й де ще слаба буржуазія. Югославське селянство, а особливо хорватське, цілком задовольняють цим умовам.

(Харківські "Вісти".)

З МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ ТРАНСПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ.

Протест проти плану експертів.

В днях 7-9 серпня ц. р. відбувався в Гамбурзі міжнародний конгрес транспортників, на якому були представники 56. спілок від 28. країн із загальним числом більш як 2 мільйони членів.

Із вступною промовою виступив генеральний секретар англійської спілки транспортників Роберт Вільямс, що гостро висловився проти плану Доса:

"Цей план — сказав він — захищає інтереси капіталу й веде до зuboжіння робітничих мас. Усталення економічного стану Європи купується надто дорогою ціною". Вільямс гостро виступив при загальній згоді делегатів проти денационалізації німецьких залізниць, проти усталення заробітної плати залізничників, проти неволення німецьких робітників в інтересах світового капіталу.

"Треба дивуватися — казав він, — що провідники міжнародного робітничого руху висловилися на користь плану Доса. Ми занадто легко піддаємося впливові буржуазних експертів".

Контакт із залізничниками С.Р.С.Р.

Говорячи про входження радянських залізничників до міжнародного об'єднання транспортників Вільямс зазначив, що в найближчому майбутньому владасть встановити контакт із радянськими професіоналами, згідно з резолюціями Віденського конгресу Амстердамського Інтернаціоналу.

Що до запрошення комітету міжнародної пропаганди Профінтерну серед транспортників, на спільну конференцію в Гамбурзі, то поки що міжнародне об'єднання транспортників ще не дійшло до згоди в цій справі.

Все такі Вільямс переконаний, що протямом найближчих років владасть встановити контакт із радянськими спілками. "Тепер — казав він — десятки тисяч робітників не приєднуються ні до Амстердаму, ні до Москви. Потім Вільямс підкреслює потребу залучення до міжнародного об'єднання американських спілок та спілок Далекого Сходу."

МекДоналд і Еріо працюють над зміцненням буржуазії.

На вечірньому засіданні докладом про світовий стан виступив Фімен, що висловився проти ілюзій, які виникають у зв'язку з приходом до влади робітничого уряду.

"Робітничий уряд — сказав Фімен — зробив капіталізм ще міцнішим, чим він був раніше. Всі соціалістичні та націоналістичні уряди є лише лаштунками поза якими банкіри, промисловці та аграрії роблять свої справи. Лондонська конференція повинна розв'язати всі ілюзії. План Доса передиктований ризиком перед німецькою конкуренцією. Тільки думники та сліпі можуть вітати цей план. Чимало робітничих провідників забули все і нічого не навчилися. Вони забули страхіття війни та злиднів робітничої класи".

Наприкінці Фімен закликає до злуки всіх транспортників у міжнародному об'єднанні транспортників шляхом залучення до нього як американських, так і інших спілок. "В разі війни — сказав Фімен — робітничий клас повинна ставити активний опір. Вона повинна протиставити імперіалістичній війні — війну громадянську".

Після останніх слів Фімена піднялися вигукні із-ляв французьких та німецьких делегатів: "Фімен говорить на користь Москви, а не Амстердаму".

ЧЕРВОНІ ІСКРИ

Князем не везе. Поїхали на Сибір промишляти бандітизм і попансьє в руки більшовишкам.

В Парижі суд засудив книжника Голційну на два місяці тюрми за кражу матері.

В Мінхєні записали книжника Аристову на п'ять місяців тюрми за... крадіж.

Кажуть, що обидві книжники на суді заявили, що нужда заставляла їх красти.

Ік бачимо, то й князів "навчила біда ворожити, як нема чого в рот вложити".

Римський папа заборонив жінкам приходити до сповіді в декільке (пірроздтими), бо в такій виді вони замість сповідатися, спокуювали панотців.

У відповідь на це багаті жінки зовсім застрайкували і не йдуть сповідатися.

Тепер вони подали до наші просуду, що-б видав амністїю на декільке!

Видать!

Припоблюючи повинку містити "Укр. Голос", а саме, що не буде цеї осені федеральних виборів. Прем'єр мав заявити, каже "У.Г.", "що становище уряду є знамените і парід в ним вдоволений"... Тільки не "Укр. Голос".

Вибори, вибори якнайкорше — ось чим був би вдовольний "Укр. Голос". Пошестши, гудубичку.

Куркуленко.

Сторінка Укр. Секції Ком. Партії Канади.

ДО ПОЛІТИЧНО-ОСВІТНОЇ ПРАЦІ.

Якщо ще нема відгону на заклик Бюро Української Секції К.П.К. що до збирання складу на організаційно-освітній фонд. Бодай в нашому часі нема звітів, що виказували б почату роботу в цьому напрямі, хоч, крім самого заклику Бюро, була ж справа також порушена і редакцією “У.Р.В.”

Я розумію, що на це є певні причини і виправдання. Тепер літа пора, мною товариші розділилися до праці по фармах, а ті, що залишилися по містах, теж більше заняті працею, чим зумою. До того вітні хвилі використовуються на рибки то-що.

Але це все скоро проминє, бо скоро вже наступить кінець короткого літа. Треба тепер, товариші, робити бодай приготування для того, щоб можна було це питання збудувати організаційно-освітнього фонду розв’язати ударним способом. Тобто, щоб повести одну добру кампанію і добути стільки грошей, аби забезпечити правильний хід організаційної і політично-освітньої роботи нашої Секції.

Слушно писалося в нашому часі про велику потребу збільшення наших рядів в Укр. Секції К.П.К. новими членами, набираючи їх з підготовки вже в інших організаціях класово-свідомих робітників. В цьому напрямі повинна бути зроблена відповідна кампанія.

НА ПОМІЧ ПАРТІЙНОМУ ОРГАНОВІ.

Центральний Екзекутивний Комітет Комуністичної Партії вирішив, щоб з початком слідуючого року побільшити партійний орган “Воркер”, що виходить щотижня в англійській мові в Торонто.

Для того, щоб можна було це зробити, треба часом збільшити його об’єм, збільшити і кошти його видання. В тій цілі Ц.Е.К. встановив тиждень кампанії в користь “Воркера”, що триватиме від 14-го до 21-го вересня. За цей тиждень кампанії Ц.Е.К. надіється зібрати найбільше \$5,000 на фонд видання партійного органу.

Сума не велика, коли її порівняти зі значним побільшенням цього одного боевого робітничого часопису в англійській мові в Канаді. І всі Відділи партії повинні заздалегідь робити приготування до

НОВІ ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОЇ СЕКЦІЇ К.П.К.

Кобалт, Онт.
Дорогі Товариші! Просимо помістити в “У.Р.В.” вістку про створення відділу Укр. Секції Комуністичної Партії Канади в Кобалт, Онт.

До нашої місцевості прибув об’їзний організатор У.С. К.П.К. тов. Корчак і при його допомозі ми устроїли віче, у фінляндській робітничій галі, на якому він промовляв.

Тов. Корчак пояснив присутнім, що то таке класова боротьба і за що вона веде між капіталістами та робітниками. Він розказав, чому то пани капіталісти, хоч і певні чини, панують над працюючими масами та вказав на те, що робітники мусять бути добре організовані, як що вони хочуть побити в класовій боротьбі і позбутися визиску і капіталістичної неволі.

Організацією, що веде перед у боротьбі робітничий клас проти капіталізму, є Комуністична Партія, до якої повинні належати кожний свідомий

робітник і кожна свідомо робітничка. До цієї організації промовець закликав згуртованих робітників.

Відтак розказав він і про боротьбу наших братів в старому краю — під Польщею та Румунією, та вказав, що їм потрібна поміч. А дати цю поміч зможемо найкраще за посередництвом нашої організації — Укр. Секції К.П.К.

Ті, що зрозуміли значіння бесіди промовця, вписалися за раз до Відділу У.С. К.П.К., що його на цій вічі сформовано. Всіх членів на початку вписало 14, але є надія, що це число скоро збільшиться.

На вічі промовляв також т. Романчук, як другий бесідник, та закликав до читання комуністичної літератури і часопису “Укр. Роб. Вісник”, “Робітничі” і “У.С.В.”

Правда на самому вічі не було багато робітників, бо ще многі, як замітив т. Хомяк, потапають в тьмі, піяніці і грі в карти. Та на те ми створили

організацію, щоб це зло викоринувати.

Перед закінченням віча присутні ставили промовцеві запити, на які він охотно і вдовольно відповідав.

Дня 10-го серпня наш відділ відбув свої перші ділові збори, на яких вибрано заряд, що складається з наступних товаришів: Н. Романчук, організатор, М. Турівський, секретар-скарбник, Г. Явний, Ф. Хомяк і т-ка Шемлей, контролери. На цих зборах т. Романчук дав віч на тему “Що таке радянська влада та як вона будуватиметься”.

Кобальтських українських робітників і робітничку закликаємо, лунитися з нами в організовані ряди та освітлюватися і брати участь у визвольній боротьбі робітничої класи. Приміщення фінляндські товариші радо відступили нам безплатно і як всі візьмемося до праці то успіх буде певний.

За Заряд Відділу,
Н. Шемлей, секр.

СІЛВЕР СЕНТЕР, ОНТ.

В нашій місцевості відбулося в неділю, 10. серпня ц. р. масове віче, на котрому промовляв тов. Корчак, організатор з Торонто.

Тов. Корчак пояснив збірним про розвиток капіталізму і визиск робітничої класи, а при кінці своєї промови пояснив, що тільки організоване робітництво в злуці з фермерством зуміє вибороти собі кращу долю. По тім приступлено до формування в цій місцевості Відділу У.С. К.П.К. На початку вписалося 8 членів, хоч у цій місцевості знаходиться більше українських робітників. Маємо однак надію, що й ті друми прилучаться до нашої організації.

На давший подорож організаторів, зложили присутні добровільними датками 7 дол., за що їм щира подяка.

За Відділ У.С. К.П.К.
Т. Бушул, І. Волошук, орг. секр.

СКЛАД 5. ВСЕСВІТНЬОГО КОНГРЕСУ КОМІНТЕРНУ.

Секретаріат Виконавчого Комітету Комуністичного Інтернаціоналу подає такі дані про склад V. Конгресу Комінтерну, що відноситься до чужоземних делегатів.

Всього прибуло на Конгрес із закордоном 287 делегатів, з них 207 з ухваленим і 80 із довірчим голосом. Що до числа делегатів попереду стоїть Німеччина — 57 делегатів, далі йде Франція — 36, Італія — 29 (у тому числі 5 делегатів III-інтернаціоналістів), Чехословацьчина — 23, Польща — 16, Америка — 11, Англія — 10, Норвегія — 9, Фінляндія — 8, Швеція — 7, Югославія — 6, Румунія — 6, Австрія — 6, Болгарія — 4, Литва — 4, Іспанія — 4, Китай — 4, Естонія, Голландія, Швейцарія, Греція, Туреччина — по 3, Латвія, Канада, Данія, Індія, Ява, Персія, Угорщина, Монголія — по 2, Португалія, Бельгія, Аргентина, Мексика, Бразилія, Єгипет, Австралія, Ірландія, Іспанія — по 1, індивідуальні мандати — 7.

Що до полу делегати розподіляються таким чином: чоловіків — 271 або 94,43% та жінок — 16 тоб то 5,57%.

Що до полу склад 280 делегатів дає таку картину: до 25 років — 20 делегатів, або 7,1%; із 25 до 35 років — 125 делегатів, або 44,8%; із 35 до 45 років — 101 делегатів, або 36,2%; старші — 45 років — 34 делегати або 11,83%.

Соціальне походження делегатів таке: робітників — 160 або 57,14% (з делегатами С.Р. С.Р. виходить ще вищий % робітників); селян — 6 або 2,14%; службовців — 35 або 12,50%; інтелігентів — 77 або 27,50%; інших — 2 або 0,72%.

По своїй професії делегати розподіляються так: металістів — 49, текстильників — 11, будівельників і деревообробників — 28, сільсько-господарських робітників — 8, транспортників і портових робітників — 18, гірників — 40, журналістів і письменників — 56, вчителів і професорів — 13, службовців — 39.

Із загального числа делегатів платні посади у партії та в профспілкох займають тепер 175 делегатів, або 62,5%.

Що до освіти делегати розподіляються так: з нижчою — 148 делегатів, або 52,85%; із середньою — 69, або 24,65%; із вищою — 63, або 22,50%.

Політичний стаж делегатів такий: із 1885 по 1895 р. — 7 делегатів, із 1896 по 1900 р. — 19 делегатів, із 1901 по 1905 р. — 41 делегатів, із 1906 по 1910 р. — 69 делегатів, із 1911 по 1913 р. — 48 делегатів, із 1914 по 1917 р. — 36 делегатів, із

1918 р. — 19 делегатів, із 1919 року — 15 делегатів, 1920 року — 16 делегатів, із 1921 р. — 6 делегатів, позапартійних — 4 (три делегати французьких профспілок на Конгрес Профінтерну і один представник французьких Негрів).

Членами профспілок є 206 делегатів, не належать до профспілок або виключені із них амстердамцями — 74 делегати.

Що до партійної роботи, яку вони виконують, делегати розподіляються так: членів і кандидатів у Ц.К., президії Балканської конфедерації та В.К. К.І. — 103, членів і кандидатів Ц.К. Спілки Молоді — 13, членів окружних, краєвих і районних комітетів — 48, відповідальних робітників, інструкторів-організаторів та редакторів парторганів — 93, без особливих функцій — 23.

Що до профспілкової роботи, яку вони виконують, делегати розподіляються так: членів центральних керівничих органів — 41, членів провінційних керівничих органів — 10, членів місцевих органів і фабзавкомів — 26, відповідальних професійних уповноважених — 27, без особливих функцій у профспілкох і членів, що не належать до їх — 176.

Були переслідувані за політичну роботу взагалі — 151 делегатів, із них один раз — 71 делегатів, від одного до трьох раз — 61 делегатів, більше трьох разів — 29 делегатів.

Загальна кількість років переведених делегатами у в’язниць становить — 170 р. 11 1/2 місяців.

Серед делегатів є 18 членів національних парламентів, 8 членів провінційних парламентів і 14 членів муніципалітетів.

Число членів Компартії.

Після даних В.К.К.І., число членів та кандидатів компартії до часу V. Конгресу Комінтерну було в окремих країнах:

Р.С.Ф.Р.Р. має 244,466 членів і 209,753 кандидатів на членів; Українська С.Р.Р. має 39,177 членів і 37,556 кандидатів на членів;

Білоруська С.Р.Р. має 6,473 членів і 3,605 кандидатів на членів;

Вірменія має 1,875 членів і 2,442 кандидатів на членів; Азербайджан має 7,163 членів і 10,152 кандидатів на членів;

Грузія має 10,964 членів і 2,713 кандидатів на членів; Всього по С.Р.С.Р. — 310,078 членів і 266,221 кандидатів на членів;

Німеччина має біля 350,000 членів;

Франція має 50,000 членів і 5,000 кандидатів на членів; Італія має 12,000 членів; Чехословацьчина має 130,000 членів;

Англія має 3,000 членів; Ірландія має 50 членів; Болгарія (партія перебуває на нелегальному становищі); Югославія (партія перебуває на нелегальному становищі); Румунія має 2,500 членів; Греція має 1,750 членів і 450 кандидатів на членів;

Туреччина має 250 членів і 350 кандидатів на членів; Польща має біля 5,000 членів (партія перебуває на нелегальному становищі); Фінляндія (партія перебуває на нелегальному становищі); Естонія має 3,250 членів (партія перебуває на нелегальному становищі); Латвія має 1,000 членів (партія перебуває на нелегальному становищі); Литва (партія перебуває на нелегальному становищі); Швеція має 12,000 членів; Норвегія має 16,000 членів; Данія має 700 членів; Голландія має 1,700 членів; Бельгія має 500 членів; Швейцарія має 4,000 членів; Іспанія має 450 членів; Іспанія має 5,000 членів; Португалія має 700 членів; Заучені Держави (Воркерс Парті) має 27,000 членів; Канада має 4,000 членів; Австралія має 250 членів; Південна Африка має 400 членів;

Мексико має 1,000 членів; Аргентина має 3,500 членів; Чілі має 2,000 членів; Уругвай має 600 членів; Бразилія має 350 членів (підполонія); Японія (партія перебуває на нелегальному становищі); Китай має 800 членів; Ява має 2,000 членів; Індія (партія перебуває на нелегальному становищі); Корея (партія перебуває на нелегальному становищі); Персія має 600 членів; Монголія має 4,000 членів (співчуваюча партія); Єгипет має 700 членів; Палестина має 100 членів; Компартія Центральної Америки має 50 членів (ще не прийнята); Комуністичний Інтернаціонал Молоді має 850,000 членів.

ГОЛОВА АМСТЕРДАМСЬКОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ ВІДІДАЄ С.Р.С.Р.

Центральний Комітет спілки деревообробників в Москві, отримав від голови Амстердамського Інтернаціоналу профспілок Г. Персея листа, в якому значається, що Персей має думку пробути до С.Р.С.Р. на початку наступного року.

“Одначе — пише Персей, — як що була б можливість приїхати раніш, то у нас іско розістувалося б.”

“Я сподіваюся, — пише він, — що протягом найближчого року ми матимемо змогу звернути більш уваги на роботу в справі організації наших міжнародних зносин у ширшому активному та енергічному напрямі. Справа полягає не в тому, щоб робити тільки спроби в цьому напрямкові. Треба пам’ятати, що ми свідомі нашої мети, але в той же час ми повинні вирішити, яким шляхом у найбільшому майбутньому можна буде здійснити єдиний фронт у низах і у всіх активних галузях європейської робітничої класи. Це головне завдання.”

“Наше перше завдання — забезпечення пролетаріатові солідарності серед всієї робітничої класи Європи. Поки ми цього не досягнемо, ми повинні відкласти на бік всі теоретичні незгоди. Ми повинні присвятити всі свої сили на перших кроках у напрямкові пролетарської солідарності та єдності. Я певний, що американський та радянський професійональний рух не залишать єдиного фронту, бо вони є першими його ініціаторами”.

Українська робітничка преса це ознака сили і свідомости робітництва. Пам’ятайте про Пресовий Фонд і відновлення передплати!

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА НА РАД. УКРАЇНІ.

(Кореспонденція до “У.Р.В.” з Рад. України.)

II. (Продовження.)

Писки з жовтоблукитних патріотичних газет пояснюють стремління селян і робітників Західної України приєднатися до Радянської України не так більшовицькою агітацією, як невідомістю народних мас. Люде, мовляв, не відані, що за страхіття у більшовиків. А вдача-ж людини така, що своє лихо видається за найгірше: в таких же випадках чоловік, не розібравшись добре, скаже з думою просто в подум’я... Та кому краще відомий дійсний стан у Радянських Республіках? Чи українським та білоруським селянам і робітникам, що межують зі своїми національними Радянськими Республіками, чи може псовому бюрові, що живе на ласкавому хлібів польської шляхти та чеської буржуазії.

Куда належати селянам і робітникам Західної України (чи до Польщі, чи до Радянської України) вже дозволяє висловлювати думку — не Шаповалам, Чижам, Назарукам і прочим жовтоблукитникам, але нам самим, хто засмакував польського раю.

Що-ж торкається твердження, що на Радянській Україні українське селянство знає культурного й економічного гнету (а по думці псового бюра з Праги та згідно твердженням жовтоблукитних писак — Польщі навіть краще живеться!), то мушу сказати, що це — брехня. Про наш “рай” у Польщі нема потреби й згадувати. Що наші брати в Америці віддають панський “рай” під Польщею, доказ тому сотні протестайних віч наших земляків в Канаді та Зауц. Державах.

Про економічний гнет нема й мови: адже вся земля від панив-капіталістів відібрана й належить в руках селянства. Моя оцінка “гнету” більшовицького є — безпосереднім спостереженням того “гнету”. Тут, гадаю, мені можна більше йняти віри, ані-ж жовтоблукитному писак з Америки, або й пресовому, чи то пак псовому бюрові з Праги. Мені можна вже врити й через те, що навіть найбільшої марки українські патріоти, як ото Петрушевич, диктатор, Владзьо Бачинський, Русова, та й патріотично-церковне Об’єднання з Америки, послаючи мені телеграфічні й листовні свої подяки за оборону української справи — в польському соймі, титулували мене борцем за українську національну справу. Навіть у “Свободі”, “Америці” й “Народній Волі” в першому півріччі 1923 року — більшовико-ненавистні писакі виспівували мені акафисти!

І сучасна моя оцінка культурно-просвітнього українського життя на Радянській Україні не до тих, хто слав мені телеграфічні подяки до польського союму чи й виспівував акафисти в патріотичних газетах. Ні... Всі вище згадані особи не є моїми однодумцями по боротьбі за національну справу. Моїми однодумцями є, всі ті земляки, що належать до робітничо-фермерських організацій, котрі не послали мені жадних подяк. Не послали, бо так як і мої виборці з Західної України, вони знають, що за парламентарну оборону національної справи дякувати не слід, бо це є обов’язок соймового посада. Однодумцями моїми ще є і всі ті, хто гірко працюючи на хліб насущний, поки що знаходячися поза організацією, прислуховується й собі до голосу преси, маючи переконання, що взагалі в пресі не повинно бути брехні.

Так... Брехні не повинно бути! Але той, кого так ганебно ошукано на бондах “З.У.Н.Р.”, задумався і над тим — де правда? Як-ж газети зпоміж двох протилежних напрямків не брешуть? Ну, припустимо, що правда за “Українським Голосом”, із

Віннітегу, за “Свободою”, “Америкою”, “Народною Волею” й таке інше... Ну, хай, тільки ті газети правду пишуть! Але чому вони, писакі, не влаштують тоді прилюдного віч протесту з приводу гноблення української культури на Радянській Україні? (Широкий світ знає лише про звірські переслідування українців панами-ляшешо, а про більшовицький гнет не чути!) А протестайних віч антибільшовицьких не влаштують “патріоти” українські через те, що бояться осмішити себе перед чужинцями; адже у зв’язку з визнанням Радянського Союзу — чужі держави мають своїх там представників, які добре інформують свої уряди про дійсний стан річей у більшовиків.”

Значу, що коли на Західній Україні — одним єдиним наш приватний український університет у Львові на нелегальному становищі, — в той час на Радянській Україні вищих українських шкіл поверх сфрка! Навіть Маделька Радянська Білорусь має чотири вищі школи.

На Радянській Україні панує диктатура пролетаріату. (З тим ніколи ніхт не крився.) Але убоге селянство, робітники на фабриках і взагалі люде праці від того лише виграють. Отта диктатура пролетаріату є лиш — як вони, паразити, це визнають, — божою карою для капіталістів. На Україні капіталісти стратили все: й землі, й фабрики, й копальні, й залізничні... Землею володіють селяне, фабрики з заводами частинно знаходяться в посіданні самого селянства та робітництва, яке зорганізоване в кооперативи, почасти-ж керує ними робітничо-селянська держава. Що-ж торкається залізниць, телеграфу, копальні вугля, заліза й нафти, — то всім тим управляє сама держава. Як бачите подібна диктатура є дійсно “божою карою” для колишніх володарів того добра!

Що-ж від такої диктатури стратив селянин Радянської України, котрий до революції працював на ланах графів Потоських, Бранських, Гроцьких та у наших національних паразитів, як Терещенки, Харитоненки та Коронадські? Нічого!... Ставши єдиним повноправним господарем на ріді, український селянин тільки виграє від революції.

Та крім економічно-політичної диктатури пролетаріату, запроваджено тепер на Україні ще й диктатура української культури! (На Радянській Білорусі — диктатура білоруської культури.) Тут зрозуміли, що с а м о ї рівноправности для білоруської й української культури, для націй, що сотки літ були гноблені царатом, ще замало. Щобіспринципіально до пішого розвитку нашої національної культури, тут і запроваджено нечувано ще у світі — диктатура культури української: в диктаторський спосіб запроваджується українська мова — в судах, урядлах, школах, що до цього часу не україншовані ще, державних та громадських установах.

Чому — ви запитаєте — не запроваджена була диктатура української культури одночасно з повстанням на Україні, радянської влади? А не зроблено так через те, що перше треба було скріпити диктаторську владу рад селян і робітників України. В часі горожанської класової боротьби та інтервенцій диктатури, яка озброювала Кольчака, Денкіна, Яранга, Пилсудського та інших “визволителів” України від більшовицького “гнету”, не можна було й мріяти про диктатуру культури. Така диктатура могла б бути лиш тоді, як у державі не приходиться владі напружувати свого зусилля тільки на політично-економічну боротьбу (бо інякше проголошення при таких умовах ще й культурної диктатури було-би фікцією.) (Кінець буде.)

ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ В РОБ. ДІТ. ШКОЛІ ПРИ У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ.

В неділю по полудні, дня 24. серпня ц. р., обходила наша Робітнича Діточа Школа в Вінніпегу закінчення шкільного року, подучене з роздачею свідоцтв. Свято це, на яке прибули численно й родичі шкільних дітей, отворив тов. М. Попович гарною промовою про значіння Р.Д.Ш. для української пролетарської молоді.

Живими і яскравими прикладами змалював товариш бесідник оплаканий моральний стан української молоді в Канаді. — Стан цей являється тим більше грізним, що родичі-пролетарі, примушені боротися без упину зі скрайньою нуждою, не мають ні часу, ні змоги стежити як слід за моральним вихованням своїх дітей. А наслідки цього фатальні. Діти їх, ці ніжки, невинні квітки, позбавлені старанного догляду й опіки доброго огорювача — ростуть серед вуличного терня й боляків, які зарання вже пригнущують у їх всі краші порини, придушують їх і вбивають морально.

І ми дивуємось часто, чому то наші діти, що в літах дитинства виявили стільки любові й привязання до родичів, стільки гарних прикмет і здібностей, — що вони, — ледви зробили перші кроки з дому й без догляду родичів, — змінилися до незнання. Десь це жила у них дитяча любов і шана до своїх родичів, і їхня щиро-сердечна діточа бесіда, — а на їх місці взявся звідкись непослух, впертість, неохота до науки і праці, замуднення до гри в пудрумах, і т. д. А кілька то примірів могли-би ми начислити, що діти в 15. або 16. році життя втікли з дому, покладаючи в безсердечний спосіб своїх родичів в горю і в сльозах. Та на цьому ще не кінець. Нам доводиться почути майже що тиждень, що такі-ж самі-недолітки доносяться злочинів, крадіж, рабунків а навіть морді!

Як воно до цього доходить, легко зрозуміти, коли приглянутись, де, як і хто виховує морально цих нещасних дітей від хвилі, коли вони перший раз опущать без контролю родичиний дім і підуть самі "до школи", "до церкви", "на шов" і т. д.

Кожному з нас відомо, який великий вплив на людський ум, характер і спосіб думання має середовище або окруження, серед якого людина доводиться довгий час перебувати. Нарід висказав свій погляд в цій справі в мудрий пословиці: "З яким пристаєш, таким стаєш". Окруження витискає на характер людей своє глибоке пільне навіть у дорослих, в яких звичайно вразливість фантазії значно притуплена.

Що-ж доперва говоримо про дітей, у котрих побіч незвичайно високої вразливості ще й така непогомава цікавість.

Які глибокі сади полишає в їх умах все те, що вони бачуть, чують і переживають на вулиці, на шовах, у пудрумах й інших публичних місцях, скільки моральної отрути всаює в діточі умі з той гнилої атмосфери вулиці, задимлених "пуд", "дене" або "шов-румів", де розбухав молодечу уву годуються кримінальними пригодами ріжних героїв-бандитів і авантюристок. І бідна дитина, що ведена жаждою наслідвання цих "геройських" подвигів попадає на манівці й не чується, як опиниться за кратами тюрми або поправного дому. Та це бідиці ті родичі, яким доводиться погрібати усі їхні надії й радість життя — і зносити невимогний біль і терпіня аж до гробової дошки.

Де-ж шукати захисту для наших дітей перед усім погубним впливом вулиці і ріжних шкідливих публичних місць? Чи може дати його публична школа?

З дотеперішнього досвіду бачимо, що публична школа, крім загальної освіти, не дає нашим дітям того здорового морального корму, якого вони потребують, а навпаки, вона часто відбирає у їх й що

моральну силу, якою є любов і пошана до своїх родичів і до їхньої мови. Так, публична школа часто нівечить духову і моральну звяз дітей з їхніми родичами, намагається затерти у їх діточих умах всі сліди їхнього походження і вщепити в них погорду до мови батьків і до цілої робітничої класи. І ось дитина виростає куца серцем і духом до своїх батьків пролетарів, без належної пошани для їх авторитету і для тої тяжкої праці, якою вони на життя заробляють, з крихтою тої нужденної освіти а з порожнею в серцю, якої не має чим иншим заповнити, хіба нездоровими ілюзіями, жадами і всякими иншими винарами буржуазної какабани.

І ось тут ми приходимо до повного зрозуміння ваги наших Робітничих Діточих Школ для нашої дітвори. — Тільки наші Робітничі Діточі Школи можуть бодай в часті зарадити цьому грізному лихові. Тільки в них можемо плекати ту невидиму духову звяз між дітьми й їхніми родичами, навчаючи дітей батьківської мови, співу, музики, вщеплюючи в їх серця всі чесноти працюючої людини, пошану до праці а погорду до ледарства, навжили з праці других, до визиску і кривдження люди н людинию. Так отже наші Р.Д.Ш. не є тільки місцями, куди родичі висилають своїх дітей на це тільки, щоб їх з дому позбутись, — таке розуміння їхньої цілі є зовсім помилкове. Наші школи мають бути нашим дітям все те, чого не в силі дати родичі, ні публичні школи, то є: опіку і охорону передзипнуття і моральне виховання, якого їм своїм дітям бажаємо.

Так розуміє ціль і наша робітничая організація і докладає багато труду і старань, щоб такі Робітничі Діточі школи не тільки утримати, але й поставити їх на рівні з публичними, а то й вище, до засобів і метод навчання і виховання.

Доказом цього старань може послужити звіт фінансового шкільного секретаря, з якого виходить, що за 8 місяців, від початку року до кінця серпня на загальну суму видатків \$880.00 влінуло з шкільних оплат тільки \$476.50, а недобір в сумі \$403.50 покрив сам Український Робітничий Дім, поміжнач, вже видатки за світло, опал і приміщення, які У.Р.Д. сам покриває, зглядно дає для школи даром.

Коли й родичі дітей і весь загаль нашого робітництва в цей спосіб глядятьтись на ці наші школи, і відповідно поспиритимуть їх, то певно зможуть вони сповнити як слід своє велике завдання, а саме — зберігти від моральної заглади наш дорозий скарб — наших дрібних діточок, і виховувати їх на розумних, чесних, трудящих людей.

На цьому закінчив товариш бесідник свою гарну промову, почим предсідатель, тов. Мойсєв, покликав учителя школи тов. Карача, щоб він огословив звіт шкільний за рік 1923—4.

В загальній часті свого звіту вказав тов. учитель на хвилеві недостачі школи, з яких найбільш печучими являються брак відповідного припміщення для школи і відповідних шкільних підручників, чезрез що значно утруднене доцільне навчання дітей. Та поміж цих недостач, школа сповняє своє завдання совісно і на всякий случай краще, як всі інші подібні діточі школи. Є також надія, що всі ті недостачі будуть вкоротці усунені й наша школа зможе відповідати усім вимогам научної й виховавчої інституції. Згадавши вкоротці про характери наших дітей, тов. учитель заявив, що йому не доводилось за цілий рік стрінути між шкільною дітворю ні одної зипноті дитини. Усі діти загально добре, пильні, бистрі й невзначайно заїли. Тільки в декількох одиницях замітний вплив вулиці,

але вплив цей владється легко усунути; треба тільки трохи ліпшого нагляд над ними зі сторони родичів, які по змозі повинні частіше навідуватися про своїх дітей та інформувати учителя про поведіння дітей дома.

Зачисленього звіту учителя замітний гарний вірст школи і поступ дітей в наші. На основі цього звіту стан школи представляється в цю пору в загальних цифрах як слідує:

Вписаних дітей з початком шкільного року 1923—4 було:

В I. кл. — 23; в II. кл. — 57; в III. кл. — 42; в IV. кл. — 30; в V. кл. — 21; в VI. кл. — 15. Разом 182.

Протягом шк. року прибуло нових дітей:

В I. кл. — 15; в II. кл. — 20; в III. кл. — 12; в IV. кл. — 5; в V. кл. — 1; в VI. кл. — 2. Разом 55.

Протягом шк. року перестало учатися:

І. кл. — 11; в II. кл. — 30; в III. кл. — 17; в IV. кл. — 12; в V. кл. — 5; в VI. кл. — 2. Разом 77.

Остало до кінця шкільного року:

В I. кл. — 27; в II. кл. — 41; в III. кл. — 37; в IV. кл. — 23; в V. кл. — 17; в VI. кл. — 15. Разом 160.

Прибуло підчас вакацій нових:

В I. кл. — 65; в II. кл. — 2; в III. кл. — 5. Разом 72.

Число дітей з кінцем вакацій — 232.

Поступи:

Здібні:

В I. кл. — 17; в II. кл. — 33; в III. кл. — 31; в IV. кл. — 23; в V. кл. — 12; в VI. кл. — 4. Разом 120.

Визначно здібні:

В I. кл. — 10; в II. кл. — 4; в III. кл. — 4; в IV. кл. — 5; в V. кл. — 5; в VI. кл. — 11. Разом 39.

Після звіту, тов. учитель роздає свідоцтва, пожелав дітворі веселих вакацій і завивав, щоб по упільні одного тижня всі ученики і учениці вернули знову до своєї Р.Д.Ш. На цьому закінчено першу часть програми свята.

Другу її часть виповнили діточі деклямації, співі і передпудванням веселих пригод з життя звірат. Гурток дічат відігравав також кілька пісень на мандолінах. З вдоволенням прислухувались присутні родичі пописам своїх діточок і за кожний раз нагороджували їх гучними оплесками.

На самий кінець промовляв до зібраних тов. Петрушка й гарячими словами завивав родичів, щоб памятали за свою Р.Д.Ш. та старались підтримувати її морально й матеріально.

Свято скінчилося і щасливі діти розійшлися зі своїми родичами до дому.

Присутній.

ЧОМУ ШИРИТЬСЯ БОЛЬШЕ-ВИЗМ.

Віннігер, Ман.

Козькі робітники мали велику надію, що "за богом молитва а за капіталом служба не пропадуть". Цілі сотні літ робітники вірили і терпеливо служили Богові і капіталу і з нетерпеливістю очікували нагород. Надалі до того часу, як побачили, що капітал не звертає найменшої уваги на нужденне життя, каліцтво і смерть робітників а на голові запевилі божи, котрі кажуть "не убий", "не кради", і "любі ближнього свого". Не вповиняти цих запевнень, значить — не боїться бога. Капітал сам ясно доказав, що він нехтує бога, а околдів в Радянських Республіках доказав, що організовані робітники сильніші від капіталу. І так протягом довгих соток літ робітники пізнали і пізнають, що капітал сам не вірить в свого бога якого проповідує. Капіталістичне захланство, зловидство і моральне відхилення "робітничим капіталом" тільки завдяки цим чертам капіталу робітничі маси прирби горем, темнотою і недостачами. Кожна капіталістична держава не старается оспирити і поліпшення життя своїм робітникам, бо захланний капітал приносить кожну державу вивадувати з робітничих усіх сил для своєї користі. Робітники будуть терти найкращі закони, продукувати вугілля, газ і тому самі на себе капітали. А це тому, що всі робітники зрозуміли, що в капіталу і багаті є ще такіж, як ми маємо надію, що виможуть у бога те, чого за сотки літ не вимозили, мають надію, що будуть на паві проповідати, за него брешуть і братів своїх мовдують, то пан їх не оставить тоді, коли вони будуть сліди, старі, чи несподівано припадуть на пана і його дітей.

Третім бесідником був т. Шинько з Смоки Леяк. Його відчит був на тему "Наша будучність в Канаді". Він пояснив вкоротці, що нас заставляє кидати свій рідний край і відкрити за море. Прийшлиши суди, ми стрінувся тут також з ріжними шарлатанами, які використовували нас на кожних кроці. Хоча після Ринчиди "У.Г." ми тут в "гостях", то чому нас тут трактують як не гостей. Промова бесідника була звернена головно на адресу української інтелігенції в Канаді, бо всі на недоволени брати використовувала це доповідня коло-свідомих а то в лозіх неспівомі фермерів і робітників. Правда, тепер ті брати вже уразило, вже не владється їм обдурювати меншого брата, як давніш, та називається його гіркою мольною прашею, але все-ж таки ще є частина таких темників, з яких їх брати ще і сьогодні стигає шкіру. Але і це ще висмикється шарлатаном з рук, бо фермері і робітники прозирвають з кожним днем все більш і більш і численність їх з кожним днем збільшається.

Опися говорили ще т.т. Недик і Гибіда з Північного Смоки Леяк в справі кооперати щодо відслання худоби та визнади фермерів вписується до кооперативу і пригладяться її діяльності.

При кінці т. Волзький не забув загадати про робітничу пресу, себто про "У.Р.В." і завивав присутних зложити по змозі на пресовий фонд для того нашого дорогого часопису, котрий так завваго боронить фермерські і робітничі інтереси. На цей заклик відгукнувся з своїми жертвами на пресовий фонд "У.Р.В." садуючі товариші:

Г. Російчук 50
А. Ватаманюк 50
І. Якимчук 50
Н. Рунтас 50
А. Бойчук 50
М. Антонович 50
А. Гордей 40
В. Мирончик 25
Ф. Варара 25
С. Борвичук 25
Г. Карпєв 25
М. Дучак 25
О. Гордей 25
Я. Костюк 25
І. Якимчук 25
І. Рачук 25
Н. Олдин 25
І. Завиш 25
В. Козак 25

Разом \$6.40

На переладту "Робітничі" \$1.50, що разом робить \$7.90.

Гроші ці виласало до редакції "У.Р.В." а всім жертводавцям складемо на цімі шість подяку.

З товаришеским привіттом
Г. Волзький.

Дромгеаер, Алт.

Товаришу Редактор!
Посилаю Вам \$2.00 на прес. фонд "У.Р.В." Ці гроші влинули з винайма бубна на весільну забаву, на що молада пара рада згодилась з тим застереженням, щоб загална сума була переласана до адміністрації "У.Р.В." Щира подяка виласала бубна т. Турчинович і новоприбранійся молодій парі.

Н. Диласький.

Монтреал, Кве.

Дорогі Товариші!
В залученню засилаю Вам \$8.00 на дві переладти "У.Р.В." (4.00 на відновлення мого переладти) і \$4.00 від одного нового переладти) і \$2.00 на пресовий фонд "У.Р.В." Пробачте товариші, що так пізно, бо не був діти причини.

Переладта на "У.Р.В." подана на листі ч. 3813.

З товаришеским привіттом,
Яків Каравський.

Кімберлей, Б. К.

Товаришу Редактор!
На пресовий фонд "Укр. Робітничих Вістей" зложили саїя товариші:

С. Головачук \$1.00
П. Дозовачук 1.00

Разом \$2.00

З товаришеским привіттом,
П. Дашинок.

ЖЕРТВИ НА ПОМІЧ ТОВАРИЩІ РЕВІНСЬКИЙ.

Торонто, Ont.

Поквітваність жертводавців з ріжних місцевостей, що зложили свої жертви на поміч хоріт т. Репинській.

В Торондо зложили: І. Унгурія \$2.00; по \$1.00: С. Терентяк, М. Слободян, М. Пруська, М. Коростиль, Я. Куцалик, М. Терещина, А. Анонйський, С. Бобик, А. Левинська, С. Рогольський, М. Нагас, Г. Федорів; по 50 ц.: О. Олексів, Ю. Кушнір, К. Марчин, Д. Мостова, М. Крижок, П. Олеско, О. Филічук; по 25 ц.: К. Барановська, Е. Філіца, Д. Казарюк, А. Салик, І. Вовчук, М. Татарський, Н. Наконечний, Д. Колумбий, Ф. Стріпчук, В. Дерій, Г. Коростиль, Ф. Павлюк. Разом \$25.50.

В Тімінах зложили: по \$1.00: І. Абрамчик, Д. Ділов, І. Клатар, Гр. Рубинський, В. Рубинський, І. Крипун, І. Лобода, О. Рачковий, П. Штурган, В. Максимів, І. Мило, К. Рангельський, С. Тисанюк, І. Романюк; по 50 ц.: Г. Кондратюк, В. Карпюк; по 25 ц.: М. Фічук, М. Каращук, П. Чорний, Ф. Мороз, П. Тислюк, П. Шук, І. Максимчик, П. Мельник, М. Кулинич, М. Бойчук, С. Кузик, С. Баргій, А. Журбій, М. Вилчок, Імя незнане; по 25 ц.: І. Яшан, Д. Такман, С. Ру-

ІДЬТЕ ВСІ НА ПІКНІК!

ЗАХОДОМ СПІЛЬНОГО КОМПІТЕТУ ВІДДІЛІВ СТОВ. У.Р.Д. І СЕКЦІЙ ЖІНОК-РОБІТНИЦЬ В ВІННІПЕГУ

— устроюється —

В НЕДІЛЮ, 31. СЕРПНЯ Ц. Р. В МОРС ПЛЕЙС ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

На пікніку будуть ріжні несподіванки, смачні перекуски і холодні напитки, забави, перерони, перетягання шнуром і т. ин. Для танцюючих є велика платформа. До танців буде пригравати першорядна оркестра.

Літня пора вже кінчиться, тож не пропустіть нагоди бодай ще раз гарно забавитись на свіжім воздуху.

НА ВИПАДОК НЕПОГОДИ ВІДВУДЬТЕСЯ ЗАБАВА В ВЕЛИКИЙ САЛ У КР. РОБ. ДОМУ В ВІННІПЕГУ.

ЯК ІХАТИ: — Беріть "Morse Place" стріткарю і їдьте нехай до кінця, а там товариші вкажуть місце пікніку.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІ.

І. Р. Суворин, Ont. — Вірш до друку не надіслати.

Майнер, Кодрет, Алт. — Виправлення слабі і не виправують того, що сталося. Заклик до страйкувальних добрих тільки тоді, коли поруч з ним вдало. Коли-ж заклик товариств одно, а діло що инше, то той заклик не має вартости.

П. С. Вест, Торонто, Ont. — Надіслані Вами вірші ми передали редакції "Робітничі".

РОЗВИТОК ЛЮДСТВА.

Короткий огляд історії людського роду від часів дикунства до нової цивілізації. Написав учений Американа С. В. Балл, з англійського перекладу Д. Борнса. Видано в десятилітній роковині заснована видавництва Бібліотек "Новий Світ" в Монреалі.

ЗМІСТ КНИЖКИ: — Вік Змєтля, Олена Доба — Рибна Доба — Пова Амфібіт — Плавачини — Пахи — Приліткі Людини на Землю — Людина Неволотком — Метода Думання — Деревний Чоловик — Святі Деревя Людина Лисовик — Подружжя Заїчалі в Примітних Людей — Віра в Огонь — Ловечесь Суспільство — Еволюція Релігії — Перша Збруа — Жінки Паря Солюмана — Початки Хліборобства — Приватна Власність — Моногамія Подружжя — Перші Торгові — Уклад Феодалізму — Матеріальна Основна Суспільних Змін — Релігійна Власність — Читання з Книжки — Салі і Обман — Періоди в Історії Світа і чотири гарні ілюстрації.

Щоб вповні освідомити себе, так кожний український робітник повинен мати і читати книжку "Розвиток Людства". Він докладається з неї про такі правди і питання, над якими думали, які розважали і які вгадували найкращі умі людства: філософи, мудрі, пророки, учні і універсіальні людського роду. І буде знати: де він — звідки він — куди йде — що діється кругом нього — яка є ціль його життя і які шляхи ведуть до шаста, свободи і доброту. Ціна 25 ц.; 10 примірників за \$2.15; 50 за \$8.50. Наклад невеликий. Ше нині шість замовлення на адресу:

NOWJY SWIT
Box 1092 — Montreal, Que.

ПОШУКУЮ свого країна Микола Ваврик з села Давидків, повіт Гусатин, Галичина. Дошій час перебував в Кокрейн; пошукує також гілочного брата Гнатка Вавриши, з села Вишаче. Перебував довгий час в Торонто. Кто знає де вони знаходяться, хай повідомить мене. Маю для них важну справу з старого краю. Моя адреса:

D. Losko
Box 75,
(98) White River, Ont.

ПОШУКУЮ учителя до навчання української мови в діточій школі. Бажаємо, щоб учитель знав теорію музики, міг учти дітей співу і гри на мандоліні і провадити хор дорослих. Плаття умірнована. Просімо зложити адресу до Центр. Школи. Ради при Ст. У.Р.Д. у Вінніпегу.

ПОШУКУЮ свого сина Михайла. Вся тому, що батько помер і я остала сама. Кто знає про него або він сам хай зложиться на адресу:

Катерина Вой
(100) P. O. Lake Geneva, Alt.